

Sedan detta Kyrkomötets beslut har veterligen intet åtgjorts i ärendet.

Medan kyrkomusikerkåren alltså fortfarande får bida sin frågas fullständiga lösning, föreligger emellertid möjlighet att successivt och under hand på en punkt och för en del av kåren få dess ställning förbättrad. Det gäller lönefrågan för de med folkskollärarejänst förenade kyrkomusikerbefattningarna.

På grund av bestämmelserna i folkskolestadgan, att församling äger skyldighet att anmäla beslut om sådana tjänsters återförening till Domkapitlets prövning, varvid Domkapitlet även har att pröva huruvida de för organist- och klockarebefattningarna anslagna löneförmånerna äro tillräckliga — — —, äga Domkapitlet sålunda för närvarande en möjlighet att medverka till en — låt vara långsamt skeende — förbättring av löneförmånerna för denna grupp av kyrkomusiker.

Redaktionen har ansett det vara av intresse för tidskriftens läsare att kunna få en uppfattning om vilka normer de olika Domkapitlen i vårt land bruka vid fastställande av dessa löneförmån, samt i vilken mån dessa stå i överensstämmelse med normerna i det hittills uppgjorda förslaget till lag för kantorer. I den mån som en sådan överensstämmelse förefunnes, skulle redan nu den kommande lagen på den för församlingarna mest kända punkten delvis kunna genomföras, och under alla omständigheter effektivt förberedas.

Redaktionen har därför för avsikt att från de olika Domkapitlen införskaffa uppgifter närmast om de beslut som under år 1925 fattats i de fall då sådan återförening begärts av stiftens församlingar.

Vi begynna i detta nummer publicerandet av dessa uppgifter. Här nedan följa alltså meddelande om de beslut som i detta ärende fattats av Domkapitlet i *Linköping* under år 1925.

Till dessa uppgifter må för dagen endast två reflektioner göras. I intet av de här refererade fallen ha församlingarna lämnat meddelande om beslutat anslag för övande och ledande av kyrkokör. Som emellertid sådant anslag ej behöver underställas Domkapitlets prövning behöver detta ej betyda att anslag ej utgår.

I ett fall hade en församling ingått med begäran om fastställelse av återförening av tjänsterna med föreslagna löneförmåner av 200: — kr. till organisten och 75: — kr. till klockaren. Denna begäran blev avslagen, varefter församlingen inkom med ny begäran varvid lönerna höjts till respektive 400: — och 100: — kr. (Endast det senare beslutet relateras här nedan).

Minimisiffran av de av Domkapitlet under året fastställda löneförmånerna för samtliga sysslor utgör 500: — kr. Det högsta fastställda beloppet 1,000: — kr.

A. Adell.

Linköpings stift år 1925.

Kaga församling, Domprosteriet, (1,600 inv.). Kontanta löneförmåner till Organisten: 400: — till Klockaren: 100: —, dyrtidstillägg: 100: — (Datum för Domkapitlets beslut 14. 1.).

Grebo församling, Bankekings kontrakt

(1,000 inv.). Kontanta löneförmåner till Organisten 400: — till Klockaren avkastningen av klockarebostället beräknat till 300: — per år (enl. beslut d. 28. 1.).

Törnsfalls församling, Södra Tjusts kontrakt (1,300 inv.). Kontanta löneför-

månar till Organisten 500: — till Klockaren 100: — (enl. beslut d. 25. 2.).

Tryserums församling, Norra Tjusts kontrakt (2,000 inv.). Kontanta löneförmåner till Organisten: 400: — till Klockaren 100: — jämte avkastning av klockarejorden och anslagna naturaförmåner från lönebostället Ingelsbo. (enl. beslut d. 11. 3.).

Hällestads församling, Bergslags kontrakt (4,600 inv.). Kontanta löneförmåner till Organisten 600: — till Klockaren 200: — jämte avkastningen av klockarejorden beräknad till 200: — kr. per år. (enl. beslut d. 1. 4.).

Svanhals församling, Lysings kontrakt (900 inv.). Kontanta löneförmåner till Organisten: 600: — till Klockaren 100: — (enl. beslut d. 1. 4.).

Hofs församling, Göstrings kontrakt (700 inv.). Kontanta löneförmåner till Organisten: 450: — till Klockaren 150: —. (enl. beslut d. 17. 6.).

Appuna församling, Göstrings kontrakt (400 inv.). Kontanta löneförmåner till Organisten 400: — till Klockaren 100: —. (enl. besl. d. 17. 6.).

Kuddby församling, Vikbolands kontrakt (1,200 inv.). Kontanta löneförmåner till Organisten 600: —, till Klockaren 100: —. (enl. beslut d. 30. 6.).

Godegårds församling, Bergslags kontrakt (2,300 inv.). Kontanta löneförmåner till Organisten 400: — till Klockaren 200: —. (enl. beslut d. 30. 6.).

Höreda församling, Södra Vedbo kontrakt (1,500 inv.). Kontanta löneförmåner till Organisten 500: — till Kantorn och Klockaren 100: — jämte inkomsten av klockarelyckan beräknad till 50: — per år. (enl. beslut 16. 7.).

Blåviks församling, Göstrings kontrakt (400 inv.). Kontanta löneförmåner till Organisten: 400: — till Klockaren 100: —. (enl. beslut d. 12. 8.).

Ekebyborna församling, Aska kontrakt (700 inv.). Kontanta löneförmåner till Organisten: 400: — till Klockaren 100: —. (enl. beslut d. 11. 11.).

Ulrika församling, Vifolka och Valkebo kontrakt (1,200 inv.). Kontanta löneförmåner till Organisten: 400: — till Klockaren 100: —, utgörande avkastningen av Klockarebostället. (enl. beslut d. 11. 11.).

Ur dagspressen.

Ett tidstecken. Pressen har meddelat om det sångarmöte, som Svenska Baptisternas sångarförbund avhållit i Linköping den 14—16 maj. Utom en gemensam konsert hölls en konferens, varvid förekom föredrag (med diskussion) över ämnena »Körsångens uppgift och plats i den religiösa verksamheten», »Körens repertoar» och »Inspiration eller konst?». —

Arkitekterna och orgeln. Den franske orgelnisten Alexandre Cellier, som sistlidna mars gästade Stockholm, och därvid uttalat sig mycket berömmande om nutida svensk orgelindustri, har i en intervju i N. D. A. även gjort ett uttalande i frågan om orglarnas placering, ett uttalande som är väl värt att annoteras: — »Samtalet kom in på akustik och byggnadskonstruktion, och M. Cellier visar sig inte ha någon överdriven aktning för herrar arkitekter på den punkten.

— Akustiken är ett problem, som man ännu inte lyckats lösa, fast arkitekterna tro det.

När Trocadéro i Paris byggdes, gjorde vår framstående orgelbyggare Cavaillé-Coll några påpekanden till arkitekten och framhöll, att salen skulle efter dennes ritningar bli mycket dålig i akustiskt hänseende.

Arkitekten hånade honom, men Coll fick rätt: det blev ett förfärligt eko i Trocadéro. Just vi orgelmän ha en särskild chans att kunna framgångsrikt experimentera med akustiken, ty vårt instrument är alltid det samma och har alltid samma plats i rummet. En violinist eller en pianist har ej samma chanser. Men det är egendomligt, hur ofta den praktiska erfarenheten slår teorien på fingrarna. Jag kom t. ex. in i Gustav Wasakyrkan och fick då ett bestämt intryck av att akustiken där måste vara tråkig, även vid fullsatt hus. Men det visade sig inte alls vara fallet. Denna kyrkas orgel är f. ö. ett alldeles ypperligt instrument.

I fråga om orgelbyggnadens placering har M. Cellier också ett ord att säga hrr arkitekter.

— Det tyckes vara ett internationellt drag hos arkitekten, att han anser sig förstå allt. Orgelns placering och uppbyggnad i rummet tar han ofta miste på. Han tycks vara rädd för synliga orgelpipor. Högalid är ett exempel, Konserthuset ett annat. Konserthusets orgel tror jag kommer att bli förträfflig, som instrument betraktad. Bl. a. får den en utmärkt disponerad klaviatur. Men den blir dåligt pla-

cerad och kommer inte att kunna göra sig fullt gällande. En orkester kommer att dränka den, misstänker jag. Men det är ju numera rätt genomgående, att orgeln bygges så, att orgelnisten synes för publiken, men inte instrumentet. Förr var det tvärtom, att orgeln, men inte orgelnisten syntes.»

Befordringsritualet. Under denna rubrik har S. S. D. i en ledare för den 12 maj upptagit frågan om befordringsväsendets »tungroddhet», som gör sig gällande såväl inom den akademiska världen som vid kyrkliga befordringar. Tidn. fortsätter:

Läget är icke annorlunda, när det gäller kantorsval, i synnerhet som man därvid på senaste tiden synes mycket samvetsgrant utnyttja alla de möjligheter till valprocedurens förlängning, som en föräldrad lagstiftning medger. Här finnes visserligen ingen rätt att kalla fjärdeman och ingen extra ansökningsrätt. Ej heller kan klagan föras över det av kyrkorådet upprättade förslaget, men detta innebär i allmänhet så långt ifrån någon förkortning i valproceduren, att det i stället är av natur att i hög grad förlänga densamma. Ty sedan valet ägt rum, kan klagan anföras mot detsamma under motivering, att förslaget bort vara annorlunda. Denna klagan kan föras ända fram till regeringsrätten och föranleder, i händelse den bi-

falles, föranstaltande av nytt val med utsikt till nya klagomål.

Det är särskilt i sådana fall, då ärendet drages inför regeringsrätten, som valproceduren i orimlig grad utfånjes. Det lär numera vara en ren sällsynthet, att regeringsrätten hinna avgöra klagomål över ett val inom första halvåret efter dessas ingivande. Och vad denna långa väntetid skall innebära av olägenhet för de av utslaget beroende, inses utan vidare.

Den mest radikala utvägen att här råda bot vore förvisso att på detta område införa en ordning i likhet med grundsatsen om summa revisibilis på processrättens område, d. v. s. en bestämmelse, att i vissa fall klagan icke får anföras mot domkapitlets beslut. Härtill kan anföras, att våra domkapitel icke med nuvarande sammansättning kunna tillvinna sig tillräcklig auktoritet såsom dömande myndigheter, enär ju ingen av dess medlemmar är juridiskt utbildad. Svårigheten ligger också i att bestämma omfånget och arten av de ärenden, för vilka domkapitlet skulle vara högsta instans. Törhända förtjänar dock förslaget att beaktas, när en gång den länge planerade reformen av domkapitelsinstitutionen kommer inför sitt avgörande.

Intill dess synes det vara en ofrånkomlig nödvändighet, att regeringsrätten erhåller en ökning av sina arbetskrafter, som möjliggör ett betydligt snabbare avgörande av dessa ärenden.

Från stiftet.

Linköpings stift. S:t Lars kyrka. Påskdagens musikstund upptog för orgel Bach: Fantasi och fuga i g-moll. — Cesar Franck: Grande pièce, Symphonique, Op. 17. samt för violin och cello: Faure: Crucifix och P. Tschaiowsky: Andante cantabile op. 11. samt Abt: Lied — för violin: Nemerowski: Méditation, op. 8. Som medverkande vid sin sida hade kyrkans Organist, Musikdirektör Philip Sjöberg, förvärvat Violinisten J. Norén och Musiksergeanten E. Jonsson.

Lunds stift. Karlskrona, Fredrikskyrkan. Musikföreningen (bildad 1899) gav på sin 90 konsert den 18 april under Musikdirektör S. Sjöbergs ledning Sebastian Bachs Juloratorium. Utom Musikföreningen medverkade Karlskrona orkesterförening (31 man) och som solister Fru A. Tibell (alt), Operasångare H. Malm (tenor), Kantor Lundmark (bas). Ur omnämnandena: »Solopartiernas bärare visade sig samtliga vid den ypperligaste disposition och de ge-

nomförde sina utomordentligt krävande uppgifter på ett glänsande sätt. — Den ståtliga sinfonian kunde väl knappast ha fått en fullödigare och briljantare formgivning, och den blev i gårdagens gestaltning till den avsedda höjdpunkten i oratoriets första avdelning.»

Stockholm: Oskars kyrka. Påskdagen utförde den förstärkta motettkören och Konsertföreningens orkester under Direktör Oskar Sandbergs ledning Josef Renners Missa Solemnis (op. 30). »Kören klingade ypperligt och man fick glädja sig åt dynamiska finesser i det vokala partiet» (M. P. i Sv. D.) Dr. P. Vretblad spelade två satser ur J. Rheinbergers konsert g-moll för orgel och orkester.

Engelbrektskyrkan. Vid palmsöndagens Musikgudstjänst utgjordes såsom tidigare år huvuddelen av programmet av H. Schütz' Jesu sju ord på korset. Kören utförde därjämte Isaacs: Din synd, o värld, besinna. På orgel utfördes: Scheidt: Pas.

sionspreludium och J. S. Bach: Koralförspel till »O, huvud, blodigt, sårat». — Långfredagen celebrerades ävenledes i år med framförandet av J. S. Bachs Matteuspassion. Medverkande voro utom ett stort antal vokal- och instrumentalsolister Engelbrekts kyrkokör, Musikaliska sällskapet, medlemmar av Musikföreningen, gosskör från Nya Elementarläroverket och Kungsholms Realskola samt Konsertföreningens

orkester. Det hela leddes av kyrkans kantors Direktör David Ahlén.

Högaltidskyrkan. Lördagen den 17 april utförde Musikdirektör Waldemar Ahlén vid en orgelkonsert: Bach: Preludium och fuga D-dur, — Cesar Franck: Grand pièce symphonique, op. 17, — Bossi: Pièce heroïque och Chant du soir. — J. Suk: Meditation.

Meddelanden.

Kyrkomusikdagen i Göteborg.

Den av Göteborgs stiftskrets av K. S. V. anordnade kyrkomusikdagen med protestantiskt program, som omnämndes i vårt föregående nummer gick av stapeln den 11 maj. Kl. 12 middagen öppnades den i Realläroverkets högtidssal av kretsens ordf. kyrkoherde, Dr. I. Wallerius, vilken erinrade om K. S. V:s tidigare arbete i kyrkosångens tjänst. Musikschriftställaren Jul. Rabe behandlade Bachs kyrkomusik i ett med musikillustrationer belyst anförande. Detsamma inflyter med första delen i detta nummer. K. S. V:s manskör utförde så några hymner den ena av Schütz: Nu loven Gud, skickligt arrangerad för manskör av Direktör H. Asplöv, samt Moréns Hymn (sv. ps. 262: 8). Härtill fogades ett föredrag av komminister A. Adell om det gregorianska arvet likaledes belyst av musikexempel.

Den musikaliska delen av kyrkomusik-

dagen omfattade tvenne musikstunder i Vasakyrkan. Ur den första av dessa må framhållas Direktör Asplöfs orgelsolo av Bachs Fuga g-moll samt Mendelssohns Sonat d-moll. Kapellmästare T. Mann utförde till cello Bach: Air och Händel: Adagio samt några mindre saker av Hervélois och Schubert. — Den senare musikstunden var helt ägnad åt Bach och inleddes av hans Fantasi och fuga i g-moll, varefter framfördes av en blandad kör under komminister R. Janssons ledning reformationskantaten: Ein feste Burg ist unser Gott. Medverkande voro som solister: Fru Rydbeck-Olson (sopran), fröken Nina Moberger (alt), Pastor Knut Ericson (tenor) och Forstmästare Munthe (bas). Medlemmar av Göteborgs symfoniorkester utförde orkesterpartierna. Vid orgeln: Direktör H. Asplöv.

Från tidskrifterna.

Kyrkosångsförbundet. (Utg.: Kamrer H. Tornell, Fogelsta, årg. 2.)

N:r 1. Kyrkosångsförbundet (N. Söderblom). — Tempelsång (P. Nilsson). — Årkestiftets fjärde kyrkosångshögtid (O. Sturzen-Becker). — Kyrkosång förr och nu (A. Adell). — Meddelanden.

N:r 2. Musikdirektör T. Wirén †. — Förslag till stadgar för Sveriges Kyrkosångsförbund. — Meddelanden.

N:r 3. Linköpings stifts tredje kyrkosångshögtid. — Kyrkoherde Gottfrid Eklund † (H. T.). — Kyrkokörens viktigaste uppgift (S-n.). — Kyrkodagarna i Västerвик (D. G.).

N:r 4. Domkyrkoorganisten Otto Ullman †. — Linköpings stifts tredje kyrkosångshögtid (forts.). — Kyrkosång förr och nu II — m. m.

Monatschrift für Gottesdienst und kirchliche Kunst. (Utg.: Prof. Jul. Smend. 31 årg.)

N:r 1—2, 1926. Gudstjänstordningarnas jubelår (P. Graff). — Översikt över den kristna konsten år 1924—25 (R. Günther). — Redogörelse för kongresser: för kyrkomusik i Berlin (G. Mensching), för kyrklig konst (Henkel), den högkyrkliga i Havelberg (v. d. Becke). — W. Rudnick (F. Hamann). — Paulus-sigillet i Berlin (W. Engelhardt) m. m.

N:r 3. In cruce salus animarum est (Jul. Smend.) — 1926: Gudstjänstordningarnas jubileumsår. II (P. Graff). — Festpredikan vid kyrkosångsfest i Eberbach 1893 (A. Schmitthammer). — En furstlig vigsel från 1500-talet (W. Gussmann). — Översikt av den kristna konsten 1924—25 (R. Günther). — Hur förbereda vi 400-årsminnet av Luthers tyska mässa? (H. Frick). — Översikt över gudstjänstliga spörsmål (R. Gölz). — m. m. — Musikbilaga: En lovsång för påsen (för bl. kör av M. Luther). Bilaga: Evangelisk liturgi. (Två föredrag av H. Frick och A. Allwohn).